

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Бекітемін

Абдижалелова А.Ж

Оқу ісі жөніндегі орынбасары

Білім беру ұйымы: М.Жұмабаев атындағы ЖББОМ

Сыныбы: мектепалды «Б» сыныбы

Сынып жетекшісі Махмут М.М

Балалардың жасы 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі 15-19 сәуір 2023-2024 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратынын туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кенес, әңгімелесу	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың тазалығы жөнінде кенес беру	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретінінізді сездіріңіз.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Үстел үсті, сауық және т.б. ойындар. «Суреттерді орналастыр» Ойынның мақсаты: заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту.	Құрылыс ойындары: «Еңбек құралдары», «Наубайхана құрастырамыз».	Фотосуреттер қарастыру: «Бидай мен қанбақ» Фотосуретте бейнеленген ертегі желісі бойыншасурет арқылы орналастыру. «Бидай мен қанбақ» суреті бойынша, әңгіме құрастырып айтып беруге үйрету.	«Біз дәнбіз» дикан жерге дән екті (дән сепкен қимылды көрсетеді) Сіркіреп, жаңбыр жауды (қолдарын шапалақтайды) Жер бетіне көгеріп, бидай шықты (қолдарын жоғары көтереді) Жайлап самал жел есті.	Үстел үсті ойыны – пазл: «Бидай» Комбайнмен бидайды,

Ертеңгілік жаттығу	жаттығу кешені №13				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҮІӨ)	<p>«Бидай» Комбайынмен бидайды, Былай, былай жинайды. Қаптап ұшқан торғайдан, Оны қалай қорғайды? Қаптап ұшқан торғайдан, Оны былай қорғайды. Кіш, кіш, кіш... Қорғап қалған бидайды, Қамбаға әкеп жинайды.</p>	<p>«Ақ тілек» Адал жақсы ниетпен Бар адамға бақ тілеп. Жарып шыққан жүректен, Сөздің бәрі – Ақ тілек!</p>	<p>«Нанға біз тоямыз» Көктемде жерді жыртамыз, Тегістейміз тырмалап. Дәндерді оған егеміз, Жайқалып көктеп шықсын деп. Күз болғанда орамыз, Нанға біздер тоямыз.</p>	<p>«Көктем қандай тамаша!» Көркемдеген жер-көкті, Көктем қандай тамаша! Жерге әкеліп төсепті Алуан гүлді алаша.</p>	<p>«Көлбең, көлбең, көлеңкем» Көлбең, көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Тасып піскен бидайды. Айтшы қалай жинайды? Комбайынмен бидайды, Былай, былай жинайды. Қаптап ұшқан торғайдан, Оны қалай қорғайды? Қаптап ұшқан торғайдан, Оны былай қорғайды. Кіш, кіш, кіш... Қорғап қалған бидайды, Қамбаға әкеп жинайды.</p>
1 - ұйымдастырылған іс-әрекет					

<p>Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҮІӨ</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті:- Монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту</p> <p>Ғ» дыбысын буын ішінде келтіріп қайталату: Ға-ға-ға – жаға. Ғи-ғи-ғи – Сағи. Ғу-ғу-ғу – бұғу. Ғы-ғы-ғы – бұғы. «Ғ» дыбысын сөз ішінде келтіріп қайталату: Ғалым – қолғап. Тоғай – шаңғы. Сағыз – торғай. Сағат – қағаз. «Қ» – «Ғ» дыбыстарын тақпақ, жұмбақ, жаңылтпаш ішінде бекіту Дидактикалық ойын: «Мамандықты анықта». Шарты: суреттер бойынша мамандық түрлерін анықтап айтады</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - Допты лақтыру және алға қарай жылжып, екі қолымен қағып алу (арақашықтығы 4–5 метр)</p> <p>«Жаңылысқан ұтылады» «Доп» тақтайшасын көрсеткенде секіре жөнеледі, «тас» тақтайшасын көрсеткенде арқасын дөңгелетіп отыра қалады, «тырна» тақтайшасын көрсеткенде бір аяқпен тұра қалады. Топтарға бөлініп, негізгі жаттығуларды орындау. Қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отыру керек. Топтардағы бастаушылардың дұрыс ауысып тұруын қадағалау.</p> <p>Арқанмен айналмалы жаттығуалар 1.Қайтпас қайсарлар» Арқандармен қырындап жүру. Аяқ басы еденде, өкшелерін арқан үстіне</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті: - Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру</p> <p>Дидактикалық ойын: «Эстафета». Педагог сөйлемді айтады, оны қайталайды, сөйтіп бірінші баланың алдына текше немесе кішкене зат қояды, ол дереу бірінші сөзді айтады. Педагог келесі балаға текше бергенде, ол екінші сөзді айтуы керек ...</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті:- Сөйлем құрау, дауысты дыбыстардың түрлерін анықтай отырып, буынға бөлу дағдыларын жетілдіру.</p> <p>Ойын: «Сөздер тізбегі»(доппен) Педагог балаға допты беріп сөз айтады. Бала айтылған сөздің соңғы дыбысына сөз айтып, допты әрі қарай береді. Сөзді айтқанда бастапқы және соңғы дыбысты анық айту қажет. Сөздер тізбегін айту барысында нені анық айтып, нені мұқият тыңдадыңдар? (Дыбысты) Мысалы: шар-радио-ожау-уылдырық-қымыз-зәкір-рауғаш-шалма-алма-алтын-нан-нар-риза-алмұрт-тас-сағат-тарақ-қасық-қант-табақ-қалам-мама-апельсин-нағашы-ыдыс-семсер т.б.)</p>	<p>Көркем әдебиет Міндеті: -Диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру.</p> <p>Суретке қарап, әңгімеле. Суреттегі төлдердің көңіл күйі қандай? Көжекгі қандай төлдер құттықтады? 2. Ұйқасын тап. Дамыл таппай бір мезет, Жортумен жүр ақ ... . (көжек) 3. Сен досыңның туған күніне не сыйлағың келеді? Суретін сал. 4. «Туған күніңмен құттықтаймын!» деген сөйлемді түрлі екпінде айт. Қалай айтқан дұрыс?</p>
---	--	---	--	---	---

басып, қырындап жүру.
Арқан үстіне аяғының
өкшелерін қойып,
аяғының басын жерге
қойып, дұрыс жүруін
қадағалау.

Үзіліс: Кеңістікті бағдарлауға арналған ойындар «Көршілеріңді ата»

Саусақ гимнастика жаттығулары

1. Шынжыр. Оң және сол қолдағы басбармақпен
баланүйрек саусақтары түйісіп, жүзіктер секілді
айқасып, шынжыр жасайды.

2. Піл: оң қол алақаны жайылып тұрады. Сол қол
саусақтары бас бармақ пен кішкене бөбек артқы аяғы
болса, баланүйрек саусақ пен шылдыр шүмек саусақ
алдыңғы аяқтар, ал ортаңғы саусақ пілдің тұмсығы.

3. Доп: алақандар бір-бірімен жабысады. (доп пішінін
жасайды).

4. Гүл: қолдар, саусақтар жоғары қарайды. Алақандар
айшанақпен қосыла түптері өзара жанасады. Саусақтар
ашылады. Осы жаттығуларды орындай отырып, мына
өлең жолдарын айтады.

Саусақтар шынжыр болады,

Үзілмейді тартсаң да,

Ал, піл келіп шынжырды,

Үзіп кетті басқанда.

Тұмсығымен доп іздеп,

Ойнағысы келіп тұр.

Достық үшін пілге мен,

Гүл сыйлағым келіп тұр.

Ойын: «Көршілеріңді ата»

Мақсаты: кеңістікті бағдарлауға
дағдыландыру, сөздік қорларын
молайту.

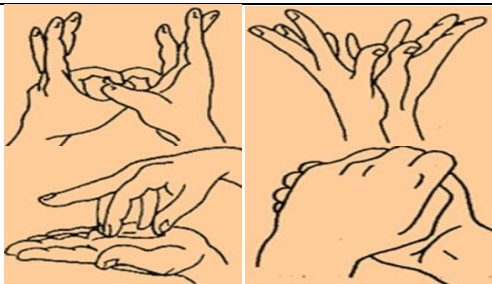
Жасы: 5-6 жас аралығы

Қажетті заттар: түрлі суреттер
салынған қағаз беті.

Ойын барысы: бұл үшін әр түрлі
суреттер салынған қағаз беті
пайдаланылады.

1 нұсқа: педагог баладан қандай да бір
затты атап, оның оң жағында, сол
жағында, үстінде, астында не барын
атауын сұрайды.

2 нұсқа: педагог баладан қағаздың оң
жақ жоғары бұрышында ненің суреті
барын, беттің ортасында ненің суреті
бары, т.с.с. сұрайды.

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>Қоршаған орта Міндеті: Туған өлке, ел, Отан оның маңызы туралы білімдерін кеңейту Туған жердің көрінісін қағазға түсіре білуге үйрету, өз еліне деген сүйіспеншілік пен патриоттыққа тәрбиелеу. Суретшінің бере білген көңіл - күйді сезіну қабілеттілігін қалыптастыру, табиғаттың әрбір құбылысы өзінше тамаша екендігін сезіну.</p> <p>Педагогтың әңгімесі: - Біздің сүйікті Отанымыз Қазақстанның кең байтақ екенін айтамыз. Созылып жатқан кең –</p>	<p>Математика негіздері Міндеті: Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде);</p> <p>«Қайда барасың, нені табасың?» атты дидактикалық ойынды ұсынады. Ойын мақсаты: ойын балаларды негізгі кеңістіктік бағыттарды (алға, артқа, оң жақ, сол жақ) анықтау және сөзбен айтуға, заттың кеңістікте орналасуын белгілеу үшін әртүрлі кеңістіктік терминдерді (іші, үсті, арты, асты және т.б.)</p>	<p>Математика негіздері Міндеті Қозғалыс бағыттары: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа</p> <p>Топтық жұмыс. Балаларды топқа бөлу үшін педагог санамақ ұсынады. Топтардың әрқайсысына әртүрлі заттар (кестеге ұқсас) бейнеленген жұмыс парақтары таратылады. Педагог ойын жағдаятын ұйымдастырады (ойыншықтарды табуға көмектеседі). Педагог</p>	<p>Қоршаған орта Міндеті: -Ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын байыту</p> <p>Балалар сендер саяхатқа шыққанды ұнатасындарма? Мен сендерге сұрақ қоямын сендер жауабын айтыңдар. - Біздің мемлекетіміз қалай аталады? - Елордамыз қай қала? Дұрыс айтасындар балалар біз бүгін осы Астана қаласына саяхатқа барамыз. - Астана қаласына қандай көлікпен барғанды ұнатасындар?</p>	<p>Математика негіздері Міндеті Қозғалыс бағыттары: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа</p> <p>«Үстінде», «астында», ұғымдарын бекітуге педагог 4-тапсырманы орындауды ұсынады. Тапсырманы орындау алдында, практикалық жұмыс жасауға болады. Мысалы, қағаздан жапырақтар мен гүлдерді қиып, оларды бір-бірінің үстіне қояды. Жасаған жұмыстарын талқылайды. Содан кейін балалар дәптерде берілген суреттерді бояйды. «Фигура қайда жасырынды?»</p>
--	---	--	--	---	---

	<p>дала, биікке аспандап көтерілген таулар, асау толқынын жағаға ұрып жатқан Каспий теңізі, Балқаш көлі, өзендер мен көлдер, шулаған орман мен саябақтар. Жылдың қай мезгілі болса да, осының бәрі адам баласын толқытып қуантады. Бірақ ең негізгісі - туған табиғатымыздың әдемілігін байқай білуді үйрену, оның қайталанбас сұлулығын сезіне білу. Табиғаттың кез - келген бұрышы өзгеше жақсы. Балалар мұқият тындайды. Сондықтан суретшілер өздерінің шығармаларында қоңыр күзді, гүлдеген даланы, алғашқы қарды, қысқы саябақтардағы гүлзарларды, тағы да басқа көріністерді адам баласының қуануы мен таңқалдыру үшін бейнелейтінін білуге болады. Ақын М. Әлімбаевтың «Менің – Қазақстаным» өлеңін оқып беру.</p>	<p>пайдалануға жаттықтыру үшін жүргізеді. Ойын барысы. Педагог ойыншықтарды бөлменің әр жеріне тығып қояды. Мысалы: ойын барысы бойынша көзделген орналасу орнының оң жағында аюды, сол жағында шкафтың артына қуыршақты, кілемнің алдына допты, артына машинені. Ойынды бастаудан бұрын педагог балаларға бөлмеде тығылған ойыншықтарды табатындарын хабарлайды. Балалардың бірін шақырып алып, педагог оған былай дейді: Оң жаққа барсаң, аюды табасың, Сол жаққа барсаң, қуыршақты табасың. Алға қарай жүрсең, допты табасың, Артқа қарай жүрсең, машинені табасың. Қайда барғың келеді?</p>	<p>карточкадағы суреттің орналасуын айтады, мысалы, жоғарғы сөренің оң жағы. Балалар осы жерде бейнеленген затты атайды. Оған керісінше затты атайды, балалар оның да орналасуын атайды</p> 	<p>Олай болса балалар көзімізді жұмып, екі қолымызды жайып, өзімізді ұшақта отырғандай сезінейік. Әуен қойылады. Астана арман қала Бағы бір жанған қала Тұрады ол жап-жас болып Мен үлкен болғанда да. Ал балалар көздерімізді ашамыз міне арман қала Астанаға да келіп жеттік. Ендеше Астана қаласының көрікті жерлерімен танысайық. Ақ орда - Елбасшымыз шетелден келген қонақтарды қабылдап, мәжілістер мен ресми жиындар өткізетін орын. Бәйтерек -Қазақстан мемлекетінің символы. Дүние жүзінде теңдесі жоқ,бірегей сәулетті ғимарат. Мұнда келушілер шыны шарда орналасқан жарық әрі кең көру залына понарамалық</p>	<p>дидактикалық ойыны Педагог елестетілген шаршының бұрыштары мен қабырғалары және оның ортасында еденге ойыншықтарды жайып қояды. Жетекші бала кез келген ойыншықты шаршыдан алып, басқа балалардан қай заттың артында, алдыңғы жағында, оң жағында және т.б. орналасқандығын атауға шақырады. Балалар фигураны атамай, оның орналасуын сипаттайды</p>
--	---	---	---	--	---

	<p>Педагог тақтаға А. Черкасскийдың «Қара ағаштар», А. Мамбеевтың «Қиіз үйде», Ә. Қастеевтің «Мұз айдыны - Медеу» атты шығармаларын іледі.</p> <p>Балаларға қазақ даласының көркемдігін, қазақ халқының киіз үйін, жайлауды қағазға бояу арқылы салдыруды ұсынады. Әр түрлі бояуларды таңдауды, қағаз бетіне дұрыс орналастыруды бақылайды.</p> <p>Балалар шығармалар туралы, туған өлкенің табиғатты туралы әңгімелеп береді.</p>	<p>Бала ойыншықты табады. Ойын 3-4 рет қайталанады.</p> <p>Бала бағытты ауызша атайды және жасырылған ойыншықты іздейді.</p> <p>Ойын жағдаятына тартылады. Термин сөздерді атайды, заттарды табады.</p> <p>Балалар ойынға қызығушылық танытады</p>		<p>лифт арқылы көтеріледі. Биіктігі 97м.</p> <p>Мынау Бейбітшілік және келісім сарайы. «Нұр-Астана» мешіті.Қазақстан мен Татарстан Елбасылары қол жеткізген келісімге сәйкес бой көтерген Алланың үйі.</p>	
--	--	--	--	--	--

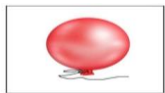
Үзіліс: Қимылды ойындар «Әуедегі атыс»

ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ОЙЫНДАР

Мен қандай адаммын ?

Мақсаты: Топта жұмыс жүргізу үшін жағымды ахуал орнату, қарым - қатынастың белсенді стилін және кері байланыс немесе алу тәсілдерін меңгеру;
 Әр қатысушы өзінің жағымды , жағымсыз қасиеттерін айтады . Сол

Ойын: «Әуедегі атыс» қимылды ойыны
 Мақсаты: Топпен қарым-қатынасты нығайту, тез қимылдау.
 Ойынның шарты: Бұл сайыста оқушыларды екі топқа тең бөлесіз. 1-топқа бірыңғай қызыл түс (өз қалауыңыз бойынша да таңдауға болады), 2-топқа жасыл түсті үрленген шар беріп, екі команданың арасын тұзу сызық етіп бормен сызып қоясыз. Музыка ырғағымен екі команда өз шарларын қарсылас команда жаққа лақтыру

бойынша қорытынды жүргізіледі .		керек. Қай топ жылдам сол жеңіске жетеді.
---------------------------------	--	---

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

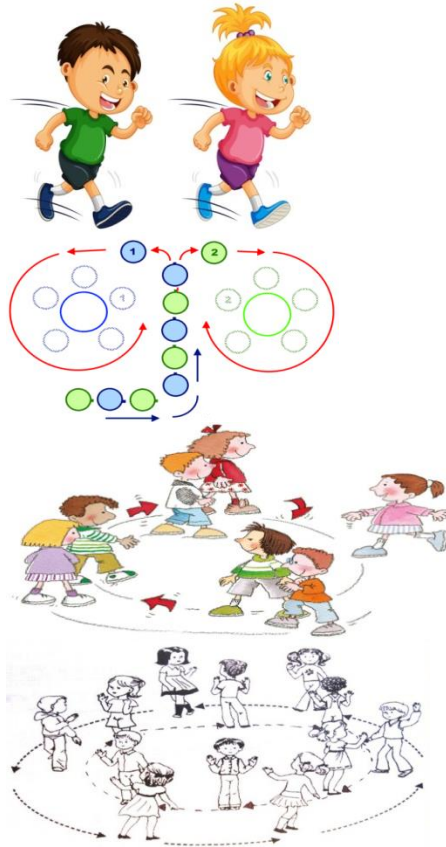
	<p>Шығармашылық бейнелеу әрекеті Міндеті: - Қазақ халқының сәндік өнері бойынша сурет салу, көлемді пішіндерді безендеруге үйрету - Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерін көрсете білу, бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтау -- ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қию</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті - Туыстық қарым-қатынасты («бауыр», «немере», «шөбере», «ағайын», «туысқан», «жеті ата») білдіретін сөздерді үйрету</p> <p>Балалар, әже бізге мына қоржынды беріп жіберіпті. Онда не бар екен? Дидактикалық ойын: «Ғажайып қоржын». Суреттермен жұмыс. Жаңа сөздермен таныстыру. Мынау – бауырсақ. – Мынау не? – Мынау – бауырсақ (балалар жеке, хормен, жай, жылдам айтады). – Бауырсақтың дәмі қандай? Сақ-сақ – дәмді бауырсақ. Сақ-сақ – жеймін бауырсақ</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: - Түбірлес сөздерді жасау және қолдана білу</p> <p>–Қандай үй жануарларын білесіңдер? –Оларды неге үй жануарлары деп атаймыз? –Үй жануарларының адамдарға пайдасы бар ма? –Ал осы жануарлардың төлдерін қалай атаймыз? –Төлдер ең алғашында немен қоректенеді? –Иә, дұрыс айтасындар, өз енелерінің сүтімен қоректенеді –Осы төрт түлік малдың бәрі жазда жайлауда болады. –Үй жануарлары</p>	<p>Көркем әдебиет Міндеті: Диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру</p> <p>Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Көлеңкесінен қорқып, безектейді, Ал оның баласын көжек дейді. Ол не? (Қоян) – Балалар, көжек деген не? (Қоянның төлі) – Көжек қандай болады? (Көжек кішкентай, жүні жұп-жұмсақ, сүйкімді болады) – Бүгін Ботан Қошымовтың «Ақкөжектің достары» ертегісімен танысамыз. Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Ертегіні ойдан, қиялдан шығарады. Педагог ертегіні оқып, мазмұнын ашады</p>	<p>Қазақ тілі Міндеті: - Азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен жабдықтау</p> <p>Ойын «Асханада». Педагог асхана туралы түсініктеме береді: Асханада аспаз жұмыс істейді. Аспаз тамақ пісіреді. Асханада адамдар тамақ ішеді. Балалар кезекпен аспаз болады. Балалар тағамға (өздеріне таныс күнделікті тағамдар) тапсырыс береді. Аспаз ол тағамға қажетті азық түлікті таңдап алып атайды. Мысалы: – Мен палау жеймін. Палау беріңізші. (Аспаз ет, сәбіз, пияз, күріш суреттерін тауып атайды). – Рақмет. Палау дәмді болды</p>
--	---	--	---	---	--

	<p>- Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып, елестетуі, ойлауы бойынша қолдан бұйымдар жасай білу</p> <p>Топтық жұмыс</p>	<p>Мынау – құрт. Құ-ұ-ұрт, құрт. «Құрт» сөзін жеке-жеке айтып жаттығады.</p> <p>– Мынау не?</p> <p>– Мынау – құрт.</p> <p>– Мынау – қымыз. Мынау не?</p> <p>– Мынау – қымыз.</p> <p>– Қымыз өте дәмді.</p> <p>– Қымыздың дәмі қандай?</p> <p>– Қымыз өте дәмді.</p> <p>– Мен қымыз ішемін.</p> <p>– Сен не ішесің?</p> <p>– Мен қымыз ішемін.</p> <p>– Мынау – шұбат. Шұ-ұ-ұ-бат.</p> <p>– Мынау не?</p> <p>– Мынау – шұбат.</p> <p>– Шұбат өте дәмді.</p> <p>– Шұбаттың дәмі қандай?</p> <p>– Шұбат өте дәмді.</p> <p>Балалар сөздерді және сөйлемдерді қайталайды.</p> <p>– Құрт, қымыз сөздерінде бірінші дыбыс қандай?</p> <p>– «Қ» дыбысы</p>	<p>жазда қайда болады?</p> <p>–Дұрыс айтасындар, жайлау – малға жайлы мекен.</p> <p>Жаздың күні жайлауда, Қандай жақсы ойнауға.</p> <p>Жүйрік желмен жарысып, Қозы, лақпен табысып, Көл бойында тынығып, Күнге күйіп, шынығып, Жүресің сен жайраңдап, Кең даланы сайрандап, Жайлау, жайлау – жасыл бақ, Мәз боламыз асыр сап.</p> <p>–Балалар, жайлау қандай екен?</p> <p>–Суға шомылып, күнге күйіп шынығуға болады ма екен?</p>	<p>Ертегі мазмұны бойынша сұрақтар:</p> <p>– Ертегі ұнады ма?</p> <p>– Ертегі не туралы?</p> <p>– Ертегі қалай аталады?</p> <p>– Авторы кім?</p> <p>– Ақкөжекті туған күнімен нелер құттықтап келді?</p> <p>– Ақкөжектің көңіл күйі қандай болды?</p> <p>– Достар не істеді?</p> <p>– Жайлаудан Ақкөжекті құттықтауға тағы қандай төлдер келді? !</p>	
<p>Үзіліс: Аз қимылды ойындар «Жалауша»</p>					

« Өкпені еріту » жаттығуы

Тып- тыныш денеңізді бос ұстап отырыңыз .Өзіңізді қаракөлеңкеде театрда отырмын деп есептеңіз Алдыңыздағы шағын сахнаға (ең жек көретін, көргіңіз келмейтін) сіз кешіруге тиісті адамды қойыңыз. Мейлі ол сізді қазір ренжітсін , бұрын ренжітсін ,қазір өмірде бар болсын , әлде өмірден өтіп кетті ме , оған мән бермеңіз .Көз алдыңызға елестеткенде оның жағдайы жақсы , жүзіне күлкі үйірілген жағдайда болуы керек . Оны бақытты деп біліңіз . Бірнеше минут оның жүзін анық көз алдыңызда ұстап тұрыңыз . Сонан соң барып ол бейнемен қоштасыңыз . Сіз кешірген адам кетісімен сіз өзіңізді сахнаға қойыңыз. Өзіңізді де тек жақсы жағдайда елестетіңіз . Бақытты , күлкі үйірілген жүзбен тұрыңыз . Бұл әлемдегі жақсылық барлығыңызға да тең жететінін ұғыңыз .

Ойын: «Жалауша»

Ойынның мақсаты: жарысып тез жүгіруге, қарсыласынан бұрын жалаушаны алуға жаттықтыру.

Керекті құралдар: ысқырық, жалауша, бор, таяқша.

Мазмұны.

Сыныптағы балалар санау арқылы екі командаға бөлінеді. Олар ойын алаңының екі шетінде қарама-қарсы сап түзеп тұрады. Ойыншылардың дәл ортасынан диаметрі 1 метрлік шеңбер сызылады. Шеңбердің ортасына жалауша тігіледі. Жалаушаның қасында қолына ысқырық ұстаған ойын жүргізуші тұрады.

Ойынның басталуына белгі берілгеннен кейін әр командадағы бірінші тұрған ойыншылар тез жүгіріп келіп, жалаушаны алдымен алуға тырысады. Егер ала алса, ол ойыншы команда есебіне бір ұпай қосады. Ал шеңберге екі бала да қатар келсе, олар өте сақ болулары керек, өйткені қай ойыншыға қарсыласының қолы бұрын тисе, оның жалаушаны алуға қақысы жоқ.

Ойын осылай бірнеше рет жүріп, жеңіске жеткен команда анықталады.

Ойынның ережесі.

1. Ойыншылар тұрған қатарларынан бір мезетте шығуын мұқият қадағалау қажет.
2. Шеңбердің сызығын басуға болмайды.
3. Шеңбер ішінен алған жалаушаны ойын жүргізушіге беріп, ойыншылар қайтадан тұрған орындарына жүгіріп кетеді.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойын қызықты өту үшін командаларды бір түзудің бойына тұрғызу керек. Ойын жүргізуші етіп сабаққа қатыса алмайтын оқушыларды немесе арнаулы төрешілерді тағайындауға болады.

	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті: Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру</p> <p>Дидактикалық ойын: «Орамал тастамақ».</p> <p>Педагог дыбысты айтып, бір баланың үстеліне орамал тастайды. Бала сол дыбысқа сөз ойлап тауып, қайта педагогке лақтыруы керек.</p> <p>Мысалы: «а» алма, «о» оқ, «а» алқа «д» доп, «б» балық, «ж» жапалақ, «с»сағыз, «р» рауғаш, «у» уық, «к» кілем , «т» тарақ, «қ» қызылша, «ш» шырша, «а» асқабақ, «к» картоп, «о» ожау, «ж» жаңбыр, «ш» шапалақ, «е» елік, «н» нағашы, «г» Гүлмира, «ш» шалғы, «щ» щетка, «з» зымыран, «ф» фабрика, «ы» ыдыстар, «п» парта, «л» лақ, «э» элеватор т.б</p>	<p>Музыка Міндеті: - Дидактикалық ойындар арқылы балалардың есту қабілеттерін арттыру</p> <p>Музыка тыңдау: «Айды әперші, апатай» (Е. Өміров) Эн айту: «Ғарышкер боламыз» (Ш. Мұхамеджанов) «Қайырлы таң» (Е. Өміров) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Көңілді би» (И. Штраус) Би шығармашылығы: Өз беттерінше би ойлап шығару. Ойындар, хороводтар: «Қанша дыбыс» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан) Музыкалық аспапта ойнау: «Тамшылар» румын х.э. (өндеген Т. Попатенко)</p>	<p>Музыка Міндеті - Динамикалық ерекшелікті көрсете отырып, эмоционалды түрде ән айту, тынысты дұрыс алу</p> <p>Музыка тыңдау: «Айды әперші, апатай» (Е. Өміров) Эн айту: «Ғарышкер боламыз» (Ш. Мұхамеджанов) «Қайырлы таң» (Е. Өміров) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Көңілді би» (И. Штраус) Би шығармашылығы: Өз беттерінше би ойлап шығару. Ойындар, хороводтар: «Қанша дыбыс» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан) Музыкалық аспапта ойнау: «Тамшылар» румын х.э. (өндеген Т. Попатенко)</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: - Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею</p> <p>Себетке доп лақтыру. Допты кеуде тұсында ұстап, төменнен доға сызады. Саусақтары жазылып, сермейді. Баскетбол қалқанынан 2 метр қашықтықта тізбектерге тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыстап тұрады. Аяқтарын тізеден аздап бүгеді. Аяқтарын иық деңгейіне қойып, бір аяғын аздап алдыға шығарады. Денесі алдыға итеріліп, бар салмақ екі аяққа бөлінеді. Қолдар шынтақтан аздап бүгіліп, кеуденің тұсында тұруы керек. Допты бір орында тұрып, екі қолмен кеудеден себетке лақтырады.</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті:. Допты жоғарыдан (алға және артқа) бір-біріне беру</p> <p>3.«Мың бұралып майысқан» – арқан төмендеген сайын, арқасын артқа шалқайтып тартылған арқаннан өтіп кетуде күш сынасады. Топтарға бөлініп, ең аласа бойы бар баламен өлшеп тартылған арқанның астынан өтеді. Тепе-теңдікті сақтап, артқа қарай тек қана арқанның тұсына келгенде қайырылып өтуге машықтанады.</p> <p>Қимыл-қозғалыс ойыны: «Арқаннан секіру» Ойыншылар шеңбер құрып тұрады.</p>
--	--	--	--	---	--

			.		<p>Шеңбердің ортасында бастаушы тұрып алып, арқанның бір ұшынан ұстап екінші ұшын жерге домалата отырып, айналдырады. Айналдыруды баяулап, тездетіп тұрады. Айналдырып тұрып, ойыншыларғы тигізуге тырысады. Ойыншылар аяғының дәл астына келген сәтте арқаннан секіріп, аяғын алып қашып үлгереді</p>
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.

<p>Серуен</p>	<p>Сәуір Серуен-Бақылау №13 Бақылау: Бұлттарды бақылау <i>Мақсаты: әлемді жалпы түсінудің негізі ретінде жер мен аспанды біртұтас деп ұғынуды қалыптастыруды жалғастыру</i> Бақылау барысы Көркем сөз «Бұлт» Ә. Ақыпбекұлы Бұлттың қайда тұрағы, Біле алмадым мұны әлі. Білерім көк аспанның Бұлт көшпелі бұлағы. Тәрбиеші балаларға сұрақ береді. ◆ Аспанға қараңдар, не көріп тұрсыңдар? ◆ Бүгінгі бұлттар қандай? ◆ Қалай ойлайсыңдар, бүгін қар немесе жаңбыр жауады ма? ◆ Бұлт қай бағытқа жүзіп барады?</p> <p>Еңбек Бүлдіршіндердің алаңындағы сырғанақ</p>	<p>Сәуір Серуен-Бақылау №14 Бақылау: Күнді бақылау <i>Мақсаты: күн энергиясының адамдар, өсімдіктер және жануарлар өміріне әсері туралы білімдерін бекіту.</i> <i>Бақылау барысы</i> Тәрбиеші жұмбақтар жасырады: Үлкен алтын табақтан, Әлемге нұр таратқан. (күн) <i>Алауға оранып,</i> <i>Көкке өрлеп шығады.</i> <i>Бір айналып оралып,</i> <i>Көкжиекке бұғады.</i> (күн) Күн биікке көтерілген сайын, күн жылы әрі ұзақ болады. Күннің жылуынан қар ериді, жер жылиды. Шөптер өсе бастайды. Ағаштар бүршік жарады. *Табиғатта тағы қандай өзгерістер болады? *Күн қай жақтан шығады? *Қай жаққа батады? *Жарқырап тұрған күнге тура қарауға бола ма? *Неге? Зерттеу қызметі</p>	<p>Сәуір Серуен-Бақылау №15 Бақылау: Желді бақылау <i>Мақсаты:</i> - жел туралы түсініктерін бекіту; - жел түрлерін есте сақтау. <i>Бақылау барысы</i> Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады: Ағаштарды шайқайды, Көзге көрінбейді. Шарлағанда сай-сайды, Бір сәт ерінбейді. (жел) Тәрбиеші балаларға айналаны бақылауға, ағаш бұтақтары қалай шайқалып тұрғанын байқауға ұсынады. Сұрақтар қояды: ◆ Желдің қандай түрлері болады? ◆ Жел неге соғады? Атмосферада ауа әртүрлі қызады: жылы ауа жеңіл болады, сондықтан жоғары көтеріледі, ал, суық ауа ауыр болады, ол төмен тартылады. Осыдан</p>	<p>Сәуір Серуен-Бақылау №16 Бақылау: Топырақты бақылау <i>Мақсаты: торф топырағының қыртысымен таныстыру .</i> <i>Бақылау барысы</i> Біздің айналамызда шалшық көп. Ал, шалшықтар торфқа (шымтезек) бай болады. Торф-бұл әрі тыңайтқыш, әрі отын.ол қатты қызған кезде тез тұтанады. Торф дымқыл, жабысқақ, көктемде ылғал кезінде ол ауыр. Ол суды нашар өткізеді, егер ылғал торф үстімен өтсең, ол аяқкиіміңе жабысып қалады. Сондықтан да бұндай соқпақпен (жолмен) жүрмеген дұрыс. Торфты атызға (жүйек) және ағаш түптеріне тыңайтқыш ретінде қосады.. Зерттеу жұмысы Торфтың құрғақ және ылғал кесектерін салыстыру. Құммен торфты салыстыру;</p>	<p>Сәуір Серуен-Бақылау №17 Бақылау: Жәндіктерді бақылау <i>Мақсаты: «Жәндіктер» сөзінің мағынасы туралы түсініктерін тиянақтау;</i> — Оларды тіршілік ету ерекшеліктеріне қарай салыстыра білуге үйрету. <i>Бақылау барысы</i> <i>Тәрбиеші жұмбақтар жасырады:</i> -Гүлдің нәрін жинайды, Адамға бал сыйлайды. Еңбекқорды аялайды, Еріншекті аямайды. Бұл не? (ара) -Қанды сорып сүліктей, Ызындап кеп шағады. Бұл қандай бүлік дой? (маса)</p>
----------------------	--	--	--	--	---

	<p>құрылысының орнын тазалауға көмектесу <i>Мақсаты:</i> бірлесіп жұмыс істеуді, жасалған жұмыстан рахат алуды үйрету. Кішкентайларға көмектесуге дайын болуға тәрбиелеу.</p>	<p>Ағаш, пластмасса, металл заттарға қол тигізіп қарау, қайсысын күн көп қыздырады? Қандай заттар тез қызады, қоңыр түсті ме, әлде ашық түсті ме? Күннің көзіне ұзақ уақыт қандай заттың көмегімен қарауға болады? <i>(қоңыр түсті әйнекпен)</i></p> <p>Еңбек Ойын алаңы айналасындағы жолдарды тазалауға аула тазалаушыға көмектесу.. <i>Мақсаты: үлкендерге көмектесуге деген ынталарын дамыту.</i></p>	<p>ауада қозғалыс пайда болады. Желдің күші жылы және суық ауаның температурасының айырмашылығына байланысты. Ауа массасы барынша тез қозғалған сайын, желдің күші де соншалықты қатты болады. Желдің бағытын анықтаумен айналысатын адамдарды метеорологтар және синоптиктер деп атайды.</p> <p>◆Барынша қатты желдердің атын ата? <i>(дауыл, құйын, бұрқасын, боран.)</i></p> <p>◆ Әлсіз желді қалай атайды? («самал жел» деп атайды)</p> <p>◆Желдің ізін көруге болады ма?</p> <p>Зерттеу жұмысы Компас арқылы желдің бағытын анықтау. Флюгердің көмегімен желдің күшін анықтау.</p> <p>Еңбек Гүл өсіретін (клумба) алаңды дайындау</p>	<p>Жер қыртысы қай жерде тез кебеді. Еңбек Ағаш түптері мен атызға торф тасу. <i>Мақсаты: торфтың пайдалы қасиеттері туралы білімдерін тиянақтау.</i></p> <p>Қимылды ойын «Аққу-қаздар». <i>Мақсаты: берілген кеңістікте белгі бойынша қашқандарды қуып жету, ойын шартын сақтау.</i></p> <p>Жаттығу ойыны Секіргіш жіппен жаттығу ойындары. <i>Мақсаты: секіргіш жіпті алға, кері айналдыра отырып секіруге үйрету.</i></p> <p>.</p>	<p>-Ызындап ән салып, Жұп-жұқа қанаты. Тәттіге тамсанып, Қоқысқа қонады. Бұл не? (шыбын) -Құжынаған жұмыскер, Бірлескенде тым іскер. (құмырсқа) -Тор тоқуға шебер-ақ, Бірақ киім тікпейді. Өнері де өнер-ақ, Бірақ ісі бітпейді. (өрмекші) Тәрбиеші сұрақтары. ◆ Жұмбақ жауаптарының шешуінде айтылғандарды бір сөзбен нелер деп атаймыз? (жәндіктер) ◆Тағы қандай жәндіктерді білесіңдер? <i>(көбелек, құрт т.б)</i> ◆Қандай жәндік гүлдерді тозаңдандырады? (аралар)</p>
--	---	--	--	--	---

			<p><i>Мақсаты: бірлесе жұмыс істей білу дағдыларын бекіту, жұмысты барынша орындау.</i></p>	<p>◆ Көктемде жәндіктер өмірінде қандай өзгерістер болады? (көктемде жұмыртқалардан личинкалар өсіп шығады)</p> <p>◆ Жәндіктер қайда тіршілік етеді? (бақтарда, ағаштарда, су тоғандарда т.б.)</p> <p>◆ Қандай жәндіктердің пайдасы бар? (ара, жібек құрты, құмырсқа).</p> <p>◆ Қандай пайдалы жәндік орман, тоғайларды зиянды жәндіктерден қорғайды? (құмырсқа)</p> <p>◆ Масаларды неге зиянды жәндік деп атайды? (олар әртүрлі ауруларды тасиды)</p> <p>◆ Зерттеу жұмысы Қанқозыны тауып, оның атын атау.</p>
--	--	--	---	--

					<p>Құмырсқалар «соқпағын» табу, бақылау. Еңбек: Алаңды қоқыстардан тазалау. <i>Мақсаты:</i> үлкендерге көмек беруге, үлкендер еңбегін қадірлеуге тәрбиелеу.</p>
Серуеннен оралу	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру
Балалармен жеке жұмыс (ЕБҚЕ)	<p>Жеке жұмыс Жаңылтпаш айту: «Ала бұлт ақ па, Ақ бұлт ақ па? Ала бұлт ақ емес, Ақ бұлт ақ» «Анау арал қай арал, Қайыңды арал, талды арал» Жұмбақ: Етек-жеңі жиналмай, Дауыл тұрса дым қалмай, Түйдектеліп көшеді,</p>	<p>Мақал-мәтел: Сәуір болса күн күркірер, Күн күркіресе, көк дүркірер. Сәуірдегі жауын-сауып тұрған сауын</p>	Қауіпсіздік ержелеріне үйрету	<p>Мақал-мәтел: Жері байдың-елі бай. Қара жерге де, қамқорлық керек</p>	Бағдаршамның нақты қызметін үйрету

	Тоз-тоз болып өшеді. (бұлт)				
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Қимылды ойын «Үйсіз қоян». Мақсаты: — бір-біріне соқтықпай жүгіре білуді үйрету; — жылдамдыққа және шыдамдылыққа тәрбиелеу.	Қимылды ойын «Күн мен түн». Мақсаты: күн мен түннің айырмашылығы жайлы білімдерін тиянақтау, берілген белгі бойынша әрекет етуге баулу. Жаттығу ойыны Орнында тұрып ұзындыққа секіру. Мақсаты: секіре білулерін, күштері мен көз өлшемдерін дамыту.	Қимылды ойын «Кім жылдам?». Мақсаты: жүкіруге жаттықтыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны Бір-біріне доп лақтыру. Мақсаты: қозғалыс координацияларын дамыту. Халық болжамы. Өрмекші бұрышқа тығылса, жел болады.	Қимылды ойын «Аққу-қаздар». Мақсаты: берілген кеңістікте белгі бойынша қашқандарды қуып жету, ойын шартын сақтау. Жаттығу ойыны Секіргіш жіппен жаттығу ойындары. Мақсаты: секіргіш жіпті алға, кері айналдыра отырып секіруге үйрету	Қимылды ойын «Аюлар мен аралар». Мақсаты: кеңістікте жүкіру, ұстап алуға, ұстатпауға тырысу. Ептілікке, жылдамдыққа баулу. Жаттығу ойыны: Қимылдарын дамыту. Мақсаты: жүкіру техникаларын жақсарту. Халық болжамы: күзде құмырсқа илеуі биік болса, қыс ұзақ әрі қатты болады.
Балалардың үйге қайтуы	<i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын	<i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен	<i>Ата –аналарға кеңес</i> - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет студің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын	<i>Ата –аналарға кеңес</i> Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын	<i>Ата –аналарға кеңес</i> - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау

	<p>кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>сұрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.</p>	<p>кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p>қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.</p>
--	---	---	--	---	--